Vitajte v obci

PUSTÉ ÚĽANY

Obec Pusté Úľany

patrí medzi stredne veľké obce západného Slovenska. Jej charakteristickou črtou je nížinný a lúčny ráz krajiny, upokojujúca príroda, príjemné prostredie, dobrá vybavenosť a výborná dopravná dostupnosť. V kombinácii s úrodnou pôdou, šikovnosťou tunajších rúk a bohatými lákadlami okolia pre aktívny odpočinok predstavuje ideálne miesto na pobyt. Nechajte sa zlákať a príďte do Pustých Úľan!

História našej obce je napriek jej názvu, evokujúcemu pustotu, bohatá na udalosti i na výnimočné osobnosti. Prvá známa písomná zmienka dotýkajúca sa územia obce pochádza z roku 1221. Nachádza sa v listine uhorského kráľa Ondreja II., ktorý venoval za odmenu svojmu vernému Sazlovi tri poplužia zeme Tewel, patriacej k Bratislavskému hradu. Villa Fudemus, ako sa v listine názov obce vyskytuje, slúžil na označenie tohto územia. Listina je dnes uložená v Maďarskom krajinskom archíve v Budapešti.
Obec Pusté Úľany leží na juhozápadnom Slovensku (48° 14´ severnej šírky a 17° 35´ východnej dĺžky) v severnej časti Podunajskej nížiny. Územnosprávne patrí do Trnavského kraja so sídlom v Trnave. Okresným mestom je Galanta.

Kaplnka navštívenia Panny Márie

Bola postavená v r. 1742. V kaplnke sa nachádzal oltár navštívenia Panny Márie so sochami sv. Joachima a sv. Anny. Sväté omše sa v nej slávili len v letných mesiacoch.
V jej blízkosti rastie asi 200 rokov stará lipa opradená povesťami o liečivom prameni prýštiacom z jej útrob. Pre liečivé účinky prameňa sa podľa povesti stala kaplnka aj s lipkou pútnickým miestom. Dnes sú súčasťou miestneho cintorína.

Socha sv. Jána Nepomuckého

Kamenná socha sv. Jána Nepomuckého je vedená v zozname národných kultúrnych pamiatok štátu a je vyobrazením mučeníka, ktorý je patrónom mlynárov, spovedníkov a ochraňuje pred povodňami a ohováraním.

Socha sv. Floriána

Táto socha tvorí dvojicu so sochou sv. Jána. Je takisto národnou kultúrnou pamiatkou a stvárňuje rímskeho dôstojníka v brnení – Floriána, patróna hasičov, ochrancu pred povodňami a živelnými pohromami. Obe sochy pochádzajú z roku 1734 a patria medzi najvzácnejšie barokové sochy v široko-ďalekom okolí.

Evanjelický kostol

Evanjelický kostol, pôvodne drevený, bol postavený v r.1630 nemeckými prisťahovalcami. Jeho dnešná podoba je z 18. storočia. Po vyhorení v roku 1830 bol obnovený aj jeho interiér. Zaujímavosťou tejto pamiatky je organ bez pedálov, ktorý odborná literatúra kladie už do prvej polovice 18. storočia. Vzhľadom na historickú a umeleckú hodnotu bude kostol zapísaný medzi kultúrne pamiatky SR.

Rímskokatolícky kostol

Rímskokatolícky Kostol sv. Ladislava zo začiatku 18. storočia bol v roku 1742 prestavaný v barokovom slohu, neskôr rozšírený v r. 1932. Ostatná renovácia sa uskutočnila v rokoch 2012 až 2014. Neoddeliteľnou súčasťou kostola je pôvodný organ pochádzajúci z dielne Vincenta Možného a zreštaurovaná krstiteľnica s motívom krstu Ježišovho z 18. storočia.

Súsošie Najsvätejšej Trojice

Stĺp so súsoším bol postavený v roku 1903. Trojičný stĺp vytvoril neznámy kameňosochár. V roku 2014 bolo súsošie, ktoré patrí medzi kultúrne pamiatky obce, zrekonštruované.

Kaplnka sv. Jozefa

Táto neogotická malá tehlová stavba bola postavená v roku 1866. Dal ju postaviť neznámy donátor. Podporné stĺpy sú obohatené anjelskými hlavičkami. Svätý Jozef je zobrazený ako vzor, patrón a ochranca.

Notariát - pôvodný obecný úrad

Na vybavovanie administratívnych záležitostí v minulosti vznikol v našej obci notársky úrad, tzv. Bašatov notariát. Po prestavbe z roku 1930 budova slúžila ako obecný úrad, následne miestny národný výbor a opätovne ako obecný úrad až do roku 2009. V súčasnosti objekt slúži verejnosti ako centrum spoločenských organizácií pôsobiacich v obci.

Historická budova obecnej školy

Rímskokatolícka škola, ktorú v roku 1907 postavil gróf Jozef Zichy, prešla do vlastníctva obce v roku 1921 a stala sa prvou obecnou školou v Pustom Fedýmeši. Vyučovalo sa aj trojsmenne. Neskôr slúžila ako štátna meštianska škola.

Námestie obce

Centrálna časť obce – pošta, byty, park – bola vybudovaná v roku 2009 na mieste bývalého hospodárskeho dvora Zichyovcov. Súčasťou centra je nový obecný úrad.

Obecný dom „Orlovna“

Budovu obecného (kultúrneho) domu v roku 1930 postavili nadšenci z telovýchovnej jednoty „OROL“ na mieste bývalej židovskej modlitebne. Pôvodne sa využívala ako telocvičňa a zároveň ako kultúrny stánok.

Areál základnej školy

1. septembra 1965 po prvýkrát otvorila svoje dvere žiakom „nová škola" a odvtedy slúži nepretržite deťom z Pustých Úľan, ale aj z okolitých obcí. V roku 2010 bola škola rozšírená o ďalšie učebne.

Futbalový štadión

História futbalového štadióna sa datuje od roku 1947. Do dnešnej podoby prešiel veľkými zmenami, čo si pamätajú športoví pamätníci v našej obci. História organizovaného futbalu sa odvíja od roku 1930, kedy bol v obci založený športový klub.

Detské ihrisko

Bolo vybudované v roku 2012 zo združených finančných prostriedkov, je súčasťou komplexu polyfunkčných ihrísk v obci.

Príroda

Veľkú časť katastra obce tvorí chránené územie Úľanská mokraď. Hojné sú tu potoky (Stoličný potok, Nový potok, Starý potok), ktoré vytvárajú rôzne ramená a jazerá. Kedysi, pred výstavbou hrádzí, bolo územie pravidelne zaplavované a zamokrené a nevhodné pre poľnohospodárstvo. Dnes sa intenzívne poľnohospodársky využíva. Zachovali sa zvyšky lužných lesov (jelša, vŕba, topoľ, brest, dub), donedávna sa tu ťažila rašelina. Pusté Úľany sú rajom pre športových rybárov, poľovníkov, ale aj cyklistov a turistov.

Čierna voda

Južným okrajom katastra obce preteká rieka Čierna voda, ktorá vytvára čarovné meandre a krásnu prírodnú atmosféru.

Pomník padlým

Pomník padlým občanom v prvej svetovej vojne bol postavený v roku 1941 z darov obyvateľov Pustých Úľan. Jeho súčasťou je torzo starého barokového stĺpa (božia muka). Je umiestnený v parku pri rímskokatolíckom Kostole sv. Ladislava.

Pusté Úľany - príbeh obce

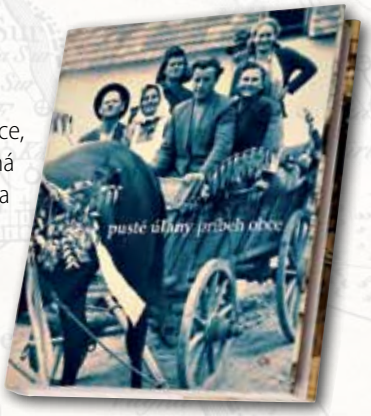

Ak vás zaujíma podrobná história obce, pozrite si knihu Pusté Úľany - príbeh obce, vydanú v roku 2006. Kniha bola zaradená do kolekcie najkrajších kníh Slovenska za rok 2006 ako víťaz v kategórii vedeckej a odbornej literatúry, ďalej do kolekcie Najkrajších kníh SVETA za rok 2006 a bola vystavovaná na viacerých medzinárodných knižných veľtrhoch - Leipziger Buchmesse v Lipsku, Frankfurter Buchmesse vo Frankfurte nad Mohanom, Svet knihy v Prahe a Salon du Livre v Paríži. Kniha získala aj výročnú cenu MK udeľovanú revue pre kultúrne dedičstvo Pamiatky a múzeá za rok 2006.

Vydala: Obec Pusté Úľany v roku 2014
Redakčne pripravili: Drahotína Šimeková, Jana Strnádelová, Ivan Takáč;
Foto: Miloslav Fikar; Grafická úprava a sadzba: Matúš Nižnan;
V publikácii sú použité texty z knihy "Pusté Úľany - príbeh obce".
Publikácia neprešla jazykovou úpravou.

Gróf Julius Zichy (*1880 †1930)

Zichyho kaštieľ približne v roku 1920

Erb rodu Zichyovcov

Historická pohľadnica obce

Ján Lavotta – hudobný skladateľ a husľový virtuóz (rodák z Pustých Úľan)

Matej Kamenický – hudobný skladateľ, autor prvej poľskej opery (rodák z Pustých Úľan)